

o altă fațetă a sa, aceea a visului, a poeziei și duiosiei împletite cu un umor melancolic. De astă dată, emisara lui Sebastian a fost *Steaua fără nume* și prilejul reintîlnirii l-a

vinează replica de efect... un simț scenic pronunțat dă valoare replicilor. Sebastian nu lasă nimic la voia întîmplării... El s-a gîndit la toate, la cel mai neînsemnat amănunt de decor, ca și la gesturile actorilor și la costumele lor".

SIEGFRIED PRESENTE SEBASTIAN

Pagină din „Rendez-vous des Théâtres du Monde”, dedicată lui Sebastian

oferit unul din mult apreciatele și frecventate „matinee ale Teatrului Națiunilor”. Prezentate de W. Siegfried, Mona, Miroiu și celelalte personaje ale piesei au adus pe scena pariziană un suflu de omenie și proșpețime, prilejuind totodată pentru critica franceză confirmarea înzestrării discrete și subtile a creatorului lor, al cărui meșteșug dramatic îl recunoscuse încă de acum doi ani. Publicația lunară „Rendez-vous des Théâtres du Monde” editată de Teatrul Națiunilor, a rezervat, în nr. 6 al său, un spațiu însemnat acestei manifestări. Alături de o succintă evocare a premierei „clandestine” a piesei, din timpul regimului antonescian, cînd numele ostracizat al autorului nu figura pe afiș, și de o schiță plină de grație reprezentînd-o pe Mona — ambele semnate de Siegfried — revista franceză publică și o prezentare a lui Sebastian, din care cităm, între altele: „Poezia și duiosia se insinuează, la Mihail Sebastian, în chiar miezul umorului. De altfel, dialogurile sînt rapide, personajele nu sînt vorbărețe, iar autorul însuși nu

Știri din . . .

U. R. S. S.

● Una dintre cele mai populare povestiri lituaniene este închinată forței eroice și de jertfire a iubirii. Legenda vorbește despre tînăra Maia, care a preferat să moară decît să-și trădeze dragostea și iubitul. Această legendă i-a inspirat lui I. Rainis subiectul piesei *Dragostea e mai puternică decît moartea*. După cum aduce mărturie vie autorul, într-o prefață a lucrării, tragicele întîmplări care au făcut din Maia o eroină populară s-au petrecut aieva cu secole în urmă, la Riga. Dramaturgul aduce în dovedirea autenticității legendei o hotărîre judecătorească — prin care tînăra fată e condamnată la moarte — descoperită. secolul trecut, în pivnițele castelului Riga.

Piesa lui I. Rainis a fost inclusă în repertoriul Teatrului Dramatic Rus, care i-a încredințat lui V. Pigulevski traducerea ei în limba rusă. Direcția de scenă a spectacolului poartă girul lui I. Iurovski, artist al popoului din U.R.S.S.

● Teatrul Dramatic Rus „Samed Vurgun” din Baku a prezentat pentru prima oară în limba rusă piesa *Aidin* de Djafar Djabarli, unul dintre întemeietorii dramaturgiei azerbaidjane sovietice. Acțiunea piesei se petrece la Baku, în ajunul revoluției. Eroul lucrării este un tînăr student, Aidin, nevoit din cauza mizeriei să renunțe la studii și să-și caute un rost în viață. Fire visătoare, insetată de libertate, Aidin pierde în ciocnirea cu realitățile pre-revoluționare.

Piesa s-a bucurat de o caldă primire din partea spectatorilor ruși.

● Teatrul de operă, balet și dramă „Ă. S. Pușkin” din Chișinău a sărbătorit recent a 100-a reprezentație cu piesa *Sărăcia nu-i viciu* de A. Ostrovski. Montată prima oară în anul 1954 piesa a fost vizionată pînă astăzi de aproape 40.000 de spectatori.

● Dramaturgia iakută a îmbogățit în ultimii ani repertoriul sovietic cu cîteva

lucrări deosebit de interesante. Printre acestea, piesa *Frații* de S. Efremov, închinată războiului civil, și lucrarea *Fierarul Kiuhiur* de D. Svițev-Omollon, care reflectă puternicele ciocniri sociale din perioada colectivizării agriculturii, se bucură împreună cu dramele istorice de o largă răspindire. Printre dramele istorice sînt de menționat *Manciar* de V. Protodiakonov, care evocă momente semnificative din trecutul poporului iakut.

Recent, Uniunea Scriitorilor din U.R.S.S. a organizat o dezbatere în legătură cu ultimele piese ale dramaturgilor iakuți. Discuția a relevat aportul scriitorilor iakuți la dezvoltarea dramaturgiei sovietice.

● Teatrul „A.P. Salovtov” din orașul Mahacikal (Daghestan) a dat viață scenică unei noi piese a dramaturgiei daghestane. Este vorba de piesa *Ullubii* de Giamila Rustamov, care prezintă episoade din lupta poporului daghestan pentru instaurarea puterii sovietice, luptă în fruntea căreia s-a aflat comunistul Ullubii Buinakov.

● Activitatea neobișnuit de vie, datorită Festivalului teatral unional, care a caracterizat începutul acestei stagiuni, a avut o puternică înriurire asupra colectivelor teatrale de amatori. Hotărîte să nu cedeze pasul în fața teatrelor profesionale, nenumăratele ansambluri de amatori care activează pe teritoriul Uniunii Sovietice s-au străduit și au reușit să prezinte în perioada Festivalului un număr sporit de spectacole și premiere. Dintre acestea a dobîndit un răsunet deosebit spectacolul, prezentat de cercul dramatic al uzinei din Tula, cu piesa *Ruptura* de B. Lavreniev.

● *Ploșnița* lui V. Maiakovski a încetat de a mai fi un bun exclusiv al teatrelor dramatice. Pe canavaua cunoscutei satire maiakovskiene, compozitorul G. Ludin a scris o comedie muzicală, intitulată tot *Ploșnița*. Premiera unională a avut loc la Teatrul din Piatigorsk, spectacolul fiind întîmpinat cu multă căldură.

Belgia

● Cu prilejul unui spectacol cu piesa *Încercarea* de Marivaux, studenții-actori din ultimul an de conservator, s-au întîlnit pe podiumul scenei cu vechea gardă de actori belgieni. Experiența, pe cît de origi-

nală, pe atît de interesantă, care a reunit pe actualii și foștii elevi ai Conservatorului Regal din Bruxelles, s-a bucurat de un deplin succes. Presa de specialitate a consemnat în unanimitate evenimentul, subliniind că în ciuda marcantei diferențe de vîrstă și experiență dintre diverșii interpreți, spectacolul s-a distins în primul rînd prin omogenitatea interpretării. Confruntîndu-și forțele cu cei „vîrstnici”, tineretul s-a dovedit a fi un schimb de nădejde al teatrului belgian. Multe ziare belgiene au pledat în favoarea repetării acestei experiențe, de pe urma căreia viitorii actori au numai de învățat.

R. Cehoslovacă

● Într-unul din ultimele numere ale ziarului „Rude Pravo”, Jiri Pober semnează un amplu articol consacrat rezultatelor celei de a VII-a ediții a Recoltei teatrale.

Articolul subliniază, în primul rînd, amploarea acestei confruntări teatrale care, anul trecut, a reunit aproape 800 de spectacole. Desfășurarea în bune condiții a unui concurs de atari proporții a pus în fața aparatului central din Ministerul Culturii și a organelor locale ale puterii de stat, o serie de sarcini organizatorico-artistice de mare răspundere; în lumina rezultatelor dobîndite, se poate considera că ele au fost îndeplinite cu succes. A VII-a ediție a Recoltei a prilejuit multor teatre mari izbînzii artistice. Articolul din „Rude Pravo” citează spectacolul teatrului praghez D-34 cu piesa *Vera Lukesova* de Burian, cel al Teatrului Național din Bratislava cu *Minerii din Kutna Hora* de Tyl, spectacolul *Mama Curaj* de Brecht, realizat de Teatrul din Liben, ca și alte cîteva spectacole, prezentate de Teatrul Armatei din Martin, Teatrul din Ostrava și altele.

Rezultatele pozitive ale Recoltei — scrie Jiri Pober — sugerează posibilitatea, chiar necesitatea, organizării unor festivaluri teatrale de proporții mai reduse, la care ar putea participa colectivele teatrale din cîteva regiuni. Cu prilejul acestor festivaluri ar putea fi reprezentate lucrări aparținînd unei categorii determinate: fie piese originale fie piese străine, fie lucrări pentru tineret etc.

● Teatrul Armatei Cehoslovace a prezentat în premieră *Viscolul* de L. Leonov, o piesă scrisă în anul 1939, dar care nu a fost reprezentată pînă acum. În piesa sa, Leonov dezbate problema contradicțiilor dintre vechi și nou în conștiința oamenilor.

● O știre apărută în „Rude Pravo” ne informează că Teatrul D-34 din Praga va întreprinde după toate probabilitățile, în luna aprilie, un turneu în U.R.S.S.

● Teatrul din Pardubice (Boemia de răsărit) a sărbătorit recent 50 de ani de activitate. În ziua sărbătoririi, teatrul a inaugurat o a doua sală, care va adăposti spectacolele de cameră.

Danemarca

● Folketeatret din Copenhaga a prezentat de curind în cadrul unui spectacol coupé, piesa *Foer Cannae* (Înainte de Cannae) de Kaj Munk, un dramaturg care a murit în timpul ultimului război mondial. Piesa, concepută ca un dialog dramatic între Hanibal și Fabius Cunctator, dezbate probleme de o vie actualitate: forțele păcii se opun forțelor războiului, spiritul de umanitate înfringe orice manifestare a tiraniei.

Fără îndoială, piesa lui Kaj Munk, scrisă în preajma ultimului război, viza pregătirile beliciste ale naziștilor. Scurgerea anilor n-a alterat cu nimic mesajul piesei, care pe scena Folketeatret-ului a răsunit deosebit de impresionant, trezind un viu ecou în rîndurile spectatorilor.

R. P. Bulgaria

● Teatrul Tineretului din Sofia a întocmit un plan de activitate pe întreg anul 1958. Planul prevede un număr de opt premiere, din care amintim: *Fetița de la fabrică* de Volodin, *Focurile din aprilie* de V. Hancev, *Negușătorul din Veneția* de Shakespeare, *Sălbatica* de J. Anouilh, *Tom Sawyer* de M. Twain și *Cristalul „GS”* de Leonid Lvorski. Este interesant că de la începutul stagiunii, Teatrul Tineretului a reprezentat șapte premiere, printre care *Căsuța de la marginea orașului* de Arbuzov, *Ultimul refugiu* de Remarque, *Fata de zăpadă* de V. Pekareva și altele.

Planul de activitate pe 1958 a fost întocmit în conformitate cu principiile de selecție a repertoriului, pe care directorul

teatrului, Kristiu Mirski, le-a enunțat recent cu prilejul unei convorbiri avute cu un redactor al revistei „Teatir”. Astfel, teatrul își propune să reprezinte doar lucrările care satisfac patru condiții, și anume: „să aibă un bogat conținut de idei și să reflecte probleme de actualitate; să fie scrise într-o formă artistică desăvîrșită; să fie atrăgătoare și interesante pentru marele public și să aducă o notă originală în peisajul dramaturgiei”.

Franța

● Comedia Franceză a înscris în repertoriul actualei stagiuni, tragedia raciniană *Bajazet* și piesa *Ursul* de Cehov.

● În ultima vreme apare tot mai evident efortul oamenilor de teatru francezi de a activa viața teatrală de pe întreg teritoriul Franței, fie prin crearea unor ansambluri de turnee, fie prin înființarea de noi teatre în principalele orașe ale țării. Exemplul oferit de Centre Dramatique de l'Est din Strasbourg este grăitor. Recent, presa franceză ne-a adus vestea că la Bordeaux a luat ființă un nou ansamblu artistic, care va activa sub denumirea de „Théâtre de Poche”. Repertoriul noii formații n-a fost încă definitivat, dar după toate probabilitățile, spectacolul inaugural va purta girul lui Strindberg.

● Pierre Brasseur și-a asumat, alături de Suzanne Flon, conducerea teatrului l'Athénée, care a deschis stagiunea cu *Femeia îndărătnică* de Shakespeare.

Intr-o declarație făcută presei, Pierre Brasseur și-a manifestat intenția de a reprezenta cu precădere un repertoriu clasic. Următoarele premiere vor fi: *Tartuffe* și *Mizantropul*.

Totuși, cunoscutul actor nu a respins ideea reprezentării de piese moderne. Teatrul l'Athénée va acorda toată atenția mai ales creației moderne a scriitorilor tineri.

R. P. F. Iugoslavia

A IX-a ediție a Festivalului de vară de la Dubrovnik se va desfășura anul acesta sub semnul sărbătoririi a 450 de ani de la nașterea dramaturgului Marin Držić. Printre spectacolele pe care le vor găzdui teatrele în aer liber de la fortul Lovrjenac sau fortul Revelin, se numără și cunoscuta

comedie a lui Marin Drjici: *Dundo Marois*. Pentru a ilustra popularitatea acestei comedii printre spectatorii iugoslavi, este suficient să arătăm că Teatrul Dramatic din Belgrad a sărbătorit recent într-un cadru festiv al 350-lea spectacol cu piesa lui Marin Drjici, care începînd din anul 1949 (cînd s-a înființat teatrul) figurează în repertoriul permanent al formației.

În afara pieselor lui Marin Drjici, Festivalul de la Dubrovnik va prezenta și o serie de spectacole din marea dramaturgie universală, dintre care *Hamlet* (în regia lui dr. Marko Fotez) și *Ifigenia în Taurida* (în regia d-rului Branko Gavella), reprezentate în fiecare an și a căror montare pe scenele festivalului a dobîndit o consacrare mondială.

● Teatrul „Atelier 212” a reprezentat recent piesa *Zburătorii spre cer*, datorită dramaturgilor D. Lebovici și A. Obrmovici. Lucrarea a fost distinsă cu premiul I la Festivalul dramatic de la Novi Sad, fiind apreciată drept cea mai bună dramă iugoslavă contemporană, reprezentată în stagiunea 1956/1957. Amintim că premiera absolută a piesei a avut loc pe scena Teatrului Național Sîrb din Novi Sad.

Portugalia

● Într-un interviu acordat revistei „Para todos” din Brazilia actrița portugheză Beatriz Costa a declarat printre altele, referindu-se la actuala situație a teatrului portughez: „Teatrul portughez, ca și cel brazilian, suferă de un rău comun: lipsa sălilor de spectacol. Avem actori excelenți, dar n-avem scene. Apoi, avem de luptat cu rigorile pe care cenzura le impune anumitor autori reprezentați în Portugalia”. Dar, în pofida acestor piedici, Portugalia trăiește totuși un anumit reviriment al mișcării teatrale, pe care Beatriz Costa îl pune pe seama activității unor tinere grupări teatrale, decise să lupte pentru promovarea unui teatru de calitate. Dintre acestea, Beatriz Costa a citat formația condusă de Antonio Pedro și cea îndrumată de Ribeirinho, care „s-a impus ca un Jean Vilar al Portugaliei”. Ambele formații activează la Lisabona. În încheierea interviului, Beatriz Costa a sub-

liniat că teatrul trebuie să tindă a deveni „un aliment indispensabil vieții”.

R. P. Ungară

● Anul acesta e vorba ca numărul festivalurilor teatrale din Europa să fie sporit cu încă unul: la Szeged se amenajează un amfiteatru cu o capacitate de 10.000 de locuri, unde va fi dat un ciclu de spectacole în aer liber. De pe acum, un comitet se ocupă cu stabilirea planului organizatoric al viitorului festival, la care vor fi chemate să participe și ansambluri străine.

Uniunea Sud-Africană

● Dacă pînă acum repertoriul formațiilor teatrale din Johannesburg și Cape Town era alcătuit, aproape exclusiv, din piese ale autorilor englezi și americani, în actuala stagiune se constată unele schimbări. Astfel — alături, e adevărat, de *Privește în urmă cu minie* a lui J. Osborne — pe afișele teatrale din Johannesburg figurează, iarna asta, în orice caz două nume de autori străini: italianul Ugo Betti cu *Regina și rebelii* și francezul Jean Cocteau cu *Vocea omenească*.

Anglia

● Înregistrăm, pentru un eventual dosar al cazului „Teatru-Televiziune” (în Occident), părerea uneia din cele mai autorizate personalități teatrale engleze: Donald Wolfitt, regizor, actor și pedagog: „Arta actoricească este diametral opusă interpretării actoricești la televiziune. Aci, piesele sînt condensate de la trei ore la o oră și un sfert, și de aceea sînt adesea împinse spre melodramă (sublinierea noastră). Pe de altă parte, nu poți fi în același timp bun actor și rob al butonului unui aparat”.

● Am informat la timp pe cititorii noștri de năstrușnica pățanie a piesei lui Shaw *Pygmalion*, care a ajuns să fie pusă sub interdicție în Anglia, pentru a nu incomoda pe concesionarii (americani) ai versiunii muzicale (tot de origine americană). Indignarea manifestată atunci de numeroși oameni de cultură englezi a întîlnit deplina noastră înțelegere. Iată însă că acum ne

vedem nevoiți să înregistrăm rezultatul intrucitva neașteptat al acestei măsuri preferențiale în favoarea popularizării creației dramatice prin „musicals”. De astă dată, victima este lucrarea lui Wilde: *Bunbury*, iar autorii... sînt englezi. Stîrniți, se pare, în mîndria lor națională, au ridicat mînușa, hotărînd că dacă e vorba de comercializarea autorilor britanici, tot englezii sînt în definitiv cei mai indicați să o înfăptuiască. Și așa, trei englezi: Vivian Elles, Allan Bacon și Henry Burke au creat, fiecare, o versiune muzicală a piesei în cauză, toate trei lucrările urmînd să vadă lumina rampei la Londra, în cursul acestei stagiuni. Lăudabilă emulație, nimic de spus!

Norvegia

● Asistăm astăzi fără îndoială la un fenomen general de reînflorire a artei păpușărești. Interesul recrudescent al cercurilor largi de spectatori pentru acest gen spectacologic, vitregit în multe țări, trebuie probabil pus pe seama spectacolelor prezentate în diversele capitale ale lumii de către ansamblul condus de Serghei Obrazțov, de teatrul lui Skupa și, desigur, de „Țandărică” al nostru. Printre țările care cunosc astăzi un avînt al artei păpușărești se numără și Norvegia. Pînă de curînd, în Țara fiordurilor nu exista un ansamblu permanent de păpuși. Înființarea lui se datorește inițiativei Bistifei Strom, care a pus bazele primului teatru de păpuși profesionist. Deoarece ansamblul și-a propus deservirea atît a spectatorilor din capitală, cît și a celor din restul țării, el nu și-a fixat un domiciliu stabil, preferînd să cutreiere fără escale prea lungi toate regiunile țării. Cît privește repertoriul, el este format din piese anume scrise sau adaptate pentru acest gen, traduse din limba rusă și cehă. „Căci, a declarat directoarea teatrului, poveștile ruse și cehe, atît de diferite de producția hollywoodiană stereotipă, plac foarte mult, deopotrivă părinților și copiilor”.

S. U. A.

● *The Night of the Auk* (Noaptea pinguinului) de Arch Obler avea toate șansele să devină una dintre cele mai intere-

sante piese ale dramaturgiei americane contemporane. În primul rînd, fiindcă acțiunea ei se desfășoară într-o rachetă interplanetară care se reîntoarce pe pămînt dintr-o călătorie spre lună. În al doilea rînd, autorul demonstrează elocvent că în lumea capitalistă știința a abandonat obiectivele umaniste, devenind un instrument în mîinile celor pe care să dezlănțuie un nou și sîngeros război. Autorul reușește să prezinte cu deosebită pregnanță procesul de descompunere morală a unei lumi, în care ura, cinismul și setea de înavuțire sînt trăsături dominante. Din păcate, Arch Obler nu a fost consecvent pînă la capăt, și a abandonat spre sfîrșitul piesei linia critică, adoptată la început. Astfel, finalul este construit în modalitățile melodramei, iar puternica ciocnire dintre ocupanții navei interplanetare, redusă la un conflict minor ca intensitate și banal ca esență.

Cu toate aceste compromisuri, ce scad mult din valoarea piesei (și care ar putea fi explicate într-o anumită măsură prin teama autorului de a nu-și vedea, în alte condiții, piesa reprezentată) lucrarea lui Arch Obler ni se pare interesantă, fie și numai pentru faptul că atacă o problemă ca aceea a descompunerii morale a lumii burgheze, chiar dacă autorul nu i-a putut găsi o rezolvare pe măsura temei atacate.

Un amănunt: piesa este scrisă în versuri.

Chile

● Teatrul Experimental al Universității din Chile, după ce a reprezentat cu deosebit succes *Vrăjitoarele din Salem* de Arthur Miller, în regia lui Domingo Piga, a înscris în repertoriu o piesă originală. Este vorba de drama *Mama Rosa*, datorită lui Fernando Debasa. Piesa relatează povestea unei familii aristocratice din Santiago, care a cunoscut la sfîrșitul veacului trecut o perioadă de glorie, pentru a ajunge astăzi pe pragul descompunerii. Unele ziare chilene au desfășurat o largă campanie publicitară în jurul piesei, subliniind că, în pofida accentelor ei melodramatice desuete, prezintă un deosebit interes pentru implicațiile ei sociale.